

Vastaustekstin tarkistuslista

Aloituksessa on mainittu

- kirjoittaja
- tekstin nimi
- tekstilaji
- julkaisupaikka ja -aika
- tekstin **tavoitteet**: **Miksi** se on kirjoitettu? **Kenelle** se on suunnattu?
- tehtävän **keskeisestä asiasta on jo sanottu jotain** eli on johdatettu rajaukseen

Kieli

- **neutraalia** asiatyyliä, ei kielikuvia, jokainen sana sopii Ylen uutisankkurin suuhun
- **yksiselitteistä**, täsmällistä (= **äidinkielen ja kirjallisuuden käsitteistö** mukana)
- oikeinkirjoitus on kunnossa

Rakenne

- On tehtävän numero ja otsikko
- Vastauksessa on kappalejako
- Kappaleessa on
 1. **havainto** tai **väite**, joka liittyy tehtävänantoon,
 2. **esimerkki** tai **lainaus** havainnollistamassa/todistamassa, että asia on, kuten väität,
 3. **pohdinta** havainnon tai väitteen ja esimerkin **toimivuudesta ja merkityksestä** tekstin tavoitteiden kannalta.
- **Sisältö on monipuolinen** eli rakentuu eri tasojen (sisältö, sana, rakenne) havainnoista (toki riippuu täysin tehtävästä, mitkä tasot korostuvat vastauksessa.
- Vastaus on **ryhmitelty** (pisteissä 4–6 on oltava ryhmittely). Hyvä ryhmittelytapa riippuu tehtävästä. Saman tason asiat on kuitenkin syytä esittää peräkkäin:

1. **Sisällön taso**: mitä on sanottu ja miten on perusteltu
2. **Sanataso**: sananvalinnat, sanojen sävyt, sanaluokkiin liittyvät havainnot
3. **Rakennetaso**: lause- ja virkerakenteet, välimerkit, tekstikokonaisuuden osat, kappalejako (runoissa säkeet ja säkeistöt), asioiden esittämisyjärjestys

Retoriset keinot ovat siitä hauskan haasteellisia, että ne voivat kuulua kaikille kolmelle tasolle!

Jos saman tason asiaa on paljon, mieti ryhmittelyä tason sisällä.

Kokeile ryhmittelyä **tiedon varmuuden mukaan**: faktat, päätelmät, todennäköisyydet

Aina hyvät (eri vaiheissa vastausta tai viimeistään loppupuolella)

- Kuinka tyypillinen/yllättävä aineisto on tekstilajin edustajana?
- Kuinka teksti sopii kontekstiin (esim. julkaisuaika, -paikka, kirjoittajan muu tuotanto)?
- Joskus on paikallaan pohtia, **mikä tekstissä jätetään kertomatta tai huomioimatta ja miksi**.
- Aineistotekstin vaikuttavuus ja vakuuttavuus itsen/yleisesti ja miksi